

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

ahaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročilna se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabensominar). — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročilne.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

„Slovenski Gospodar“ prične z novim letom svoj XIX. tečaj. Dosedanji p. n. prijatelji, naročniki, društveniki „Tiskovnega društva“ so prošeni, da mu zvesti ostanejo še zanaprej ter naročbo svojo ob pravem času ponovijo in listu pridobijo novih naročnikov. List bode izhajal s prilogami in stane za celo leto 3 fl., za pol leta 1 fl. 60 kr., za četrt leta 80 kr.

Stare naročnike prosimo zaradi polajšanja našega dela dosedanjo tiskano addresso na pošto nakaznico prilepiti, ali pa vsaj tisto številko nam naznani, katera se na vsakej adresi na desni strani tiskana nahaja.

Opravništvo „Slov. Gospodarja“.

Trgovska in obrtska zbornica za spodnji Štajer.

Kmetje so zastran pravic mnogovrstno na slabšem mimo drugih državljanov. Tako imajo advokatje notarji, trgovci in obrtniki svoje lastne zbornice, kder sami o koristih in potrebah svojega stanu se pogovarjajo in sklepajo. Zlasti imenitne so zbornice trgovcev in obrtnikov. Vsaka nova postava, zaukaz, se jim v posvetovanje izroči, preden se sklene. Kderkoli zapazijo nevarnost svojim koristim ali ugledajo kaj ugodnega, takoj se zglasijo. Kdo pa pride v takšne zbornice? Vsak trgovec ali obrtnik, katerega njegovi tovarši izvolijo. Voliti sme vsak trgovec, fabrikant, obrtnik, ki plača primeren davek od svojega podjetja. Da je tako prav, temu pritrudi vsak razumnik. Zato pa je obžalovati, da še kmetje itd. pogršajo podobnih kmetjskih zbornic. Seasom jih morajo dobiti.

Najvažnejša pravica trgovskih in obrtskih

zbornic pa je, da volijo poslancev v deželni in državni zbor. Tedaj se moramo tudi iz političnih uzrokov za nje zanimati. Pri nas volijo takšne zbornice 6 poslancev v deželni zbor štajerski!

Toda kde nahajajo se te zbornice sedaj? Samo v Gradcu in Leobnu, tedaj v srednjem in gornjem Štajerskem, na spodnjem Štajeru ni nobene. To je očividna krivica pa tudi velika škoda za spodnje-štajersko trgovino in obrt. Naši trgovci in obrtniki so vphani v zbornico graško, kder pa Gračani z nami delajo, kar hočejo. Izmej 40 zastopnikov mora jih 26 v Gradcu stanovati, ostalih 14 pride tedaj na ves drugi srednje- in spodnje-štajerski del. Gračani toraj komandirajo. Od totih 14 pa pridejo na spodnji Štajer samo 4. In to je veliko krivo, da z našo trgovino in obrtom zmiraj slabo kaže, zlasti kupčija z vinom in lesom trpi. Kajti Gračani tukaj vselej proti nam odločujejo. Ako želimo kako železnico, kako olajšavo, vse se poprej za Gradec, za srednji Štajer dobi, nego za nas, in še vse tako, kakor Gradcu ugaja.

Vsako sedaj uvidi, da tako ne sme ostati. Nam je treba za spodnji Štajer posebne trgovske in obrtske zbornice s sedežem v Mariboru. Ta bo zastopala naše koristi in ob enem se mora število 6 poslancev, katerih 3 voli sedaj Gradec, 3 pa Leoben, tako razdeliti, da voli zanaprej Leoben 2, Gradec 2 in Maribor 2.

Kdo pa ima tukaj odločilno besedo? Državni zbor. Brž ko ta sklene preinačenje štajerskih trgovskih in obrtskih zbornic, dobimo za spodnji Štajer, česar potrebujemo in kar nam gre. Ministri nam ne bodo nasproti. Kajti uže l. 1868 je celo liberalno-nemški minister Plener gospode: dr. Radaja, Bindlechnerja, Paherja in Pfriemerja prijazno sprejel, ko so prišli na Dunaj prosit za zbornico v Mariboru, zlasti ko je dr. Radaj omenil, da graška zbornica za našo vinstvo nima ne glave ne srca. Dalje so obrtniki in trgovci naši sploh, nemški in slovenski, čedalje bolj nevoljni z graško zbornico;

vsi razumnejši izmed njih želijo za spodnji Štajer posebno trgovsko in obrtsko zbornico v Mariboru.

Slovensko društvo torej gotovo ustreže občnim željam, ako 28. t. m. sklene dotično prošnjo na državni zbor. Desterniški.

Gospodarske stvari.

Najboljša plemena sadja štajerskega.

II. Srčika, nemški russischer Glasapfel, je veliko okroglasto jabelko, proti muhi malo rebrasto, s širokimi čašnimi listki in kratkim debelim peceljnom. Koža je gladka, malo rudečkasta z zujavimi pikami in rijami. Meso je belo, prhko, malo sočno. Zori od decembra do junija ter jo trgovci čislajo.

Dielova maslenka, nemški Diels Butterbirne, je precej velika, izbočena, malo zvežnjena, gruška. Dolgi, sloki pecelj stoji v globoki jamici. Koža je rapava, svetlo žolta, pogosto z rijami obrovljena. Meso je belo, nježno, dišavnega sladornega okusa. Drevo ni zbirčno, trepežno in prav rado rodi. Slavni Liegel priporoča Dielovo maslenko vsaditi, kder je na vrtu kaj prostora praznega.

Siva jesenska maslenka, nemški graue Herbst-Butterbirne ali Isambert, je velika gruška, časih vampasta, časih pa jajčasta. Zelena barva je prevlečena z rujavimi rijami, zmes so debele sive pike. Meso je nježno, sočno in sladornega okusa. Zori meseca oktobra in novembra. Namizni sadež prve vrste.

Kolomova maslenka, nemški ColomasHerbst-Butterbirne, je gruška srednje velikosti, podolgasta, jajčasta, s ploščatim omuhjem, koža sprva svetlozelena, pozneje rumena z rujavimi rijami, meso belo, jako sočno in dišavno. Zori sred oktobra in se ohrani 3 tedne; namizni sadež prve vrste.

Na gornjem Štajerskem in sploh v hribovskih legah pridelujejo le še rž in oves, kar tudi na sadjarstvo uplva. Sadjarji zasajajo torej zvečinoma le takšno sadovno drevje, ki daje veliko mošta, tolkle. Nekateri kraje varujejo predstoječe gore proti mrzlim vetrovom in v takšnih legah zorijo tudi boljša žlahtna plemena sadovna. Za takšne kraje priporočajo sledeča plemena, ki sploh rodijo za hladne, hribovske in planinske lege.

Šampanjski kosmač ali rejneta, nemški Marien-Apfel ali Glas Reinette. Jabelko je precej veliko, proti omuhju pločasto, zeleno-rumeno barve. Meso je belo, sočno in kiselatega okusa in se ohrani do binkošti. Mnogi ga zamenjajo z belim tafelnom.

Nemški zlati pepinek, nemški deutscher Golpepping. Je majhno pločasto-okroglo jabelko, zlato-rumene barve z mnogimi pikami. Meso je

trdo in močno dišeče. Drevo obilno rodi. Sad treba pazno z drevesa zbirati. Zori od decembra da aprila.

Škarlatni kousinot, nemški Blutapfel. Sad ni vselej jednako velik. Podobe je okrogle proti muhi pomlajene. Kratki pecelj stoji v široki in globoki jamici. Muha je sivo-zelena in volnata. Barva je zelenkasta pa prevlečena s temno rudečico. Meso je rumeno-belo, okus sladko-vinsk. Pozno zimsko jabelko pripada gospodarskim sadežem prve vrste.

Postrvka, nemški Forellenbirn, je srednje debelosti ter podobo svojo premenjava, navadno vendar je lepa in podolgovata gruška. Pecelj je tenak, lesnat in tiči v sadeži. Koža je fina, sprva zelena, pozneje žolta, ob solneji strani rudeča.

V senci nahajajoči se sadež dobi gosto rudečih peg, v katerih so videti sive pike, kakor pri postrvi. Meso je belo ko sneg, jako sočno, izvrstnega sladko-vinskega okusa. Na pritlikovce nasajeno drevo kaj obilno rodi. Knjiga „Illustr. Handbuch“ hvali to gruško nad vse druge, katere so od inod bili k nam zasadili.

V planinskih legah izbirajo za sadovnjake le prisojne kraje in rebra pa plemena, ki rano zorijo, na primer:

Beli astrakan, nemški Jakobi-Apfel, Butterapfel, je pravilno vzraščeno jabelko srednje velikosti, uže avgusta zrelo. Koža je fina, gladka, svetlo-zelena, časih rudečkasta. Meso je prhko in sočno, sladko kiselatega okusa.

Nemška koza, Gaishirten-Birne ali Stuttgarter Gaishirtle, je majhna gruška, sprva svetlo-zelena, pozneje nekoliko rumenkasta, z rujavimi rijami in pikami. Meso je jako sočno in sladko. Zori meseca avgusta.

Opomnja uredništva: Dostavimo, da je izmed inozemskih tržišč za nas Štajerce najvažnejše ono v Berlinu. In tam povprašujejo najbolje po sledečih jabelčnih plemenih: žlahtni boršič (Borstorfer), rumeni zimski štetin (Stetin), mašanceljni in vsa plemena kosmačev ali rejnet.

Sejmi. 22. decembra Laško, 24. dec. Gradec, 27. dec. Vitanje, 28. dec. Straden, 29. dec. Orešje pri Brežicah, 2. jan. 1885 Buče, Gradec, Radgona.

Dopisi.

Od Nove cerkve. Strassburški kapitel in Nova cerkev) II. Da bi se združenje ali inkorporacija Novocerkevse fare s Strassburškim kapitelnom pospešila, pošljejo Strassburški kanoniki takoj po smrti že omenjenega župnika Konrada Gallenbergerja leta 1467 svojega prošta naravnost v Rim papeža Pavla II. prosit, da bi apostolsko pismo Pija II.

potrdili, ter naročili, da se sme sedaj izpraznjena Novocerkevka fara popolnoma vtelesiti („inkorporirati“) Strassburškemu kapitelnu, ki hoče vestno skrbeti za dušni blagor Novocerkevke fare.

Papež Pavel II. pošljejo leta 1467. posebno apostolsko pismo do tadanjega Krškega (stolnega) prošta Lovrenca (pl. Freiburgerja), v katerem mu naročujejo v njihovem imenu stvar do dobrega preiskati, in ako se proti takšnemu združenju nobeden ugovor, tudi nobeden zadržek ne najde — Novocerkevsko faro v papeževem imenu izročiti za vse večne čase Strassburškemu kapitelnu. To se je zgodilo dne 11. julija leta 1468. s posebnim pismom, ki se še v izvirniku nahaja.

Od tiste dóbe (1468) bila je Novocerkevka fara vedno združena sè Strassburškim kapitelnom. Farni predstojniki pri Novi cerkvi imenovali se niso več župniki, ampak le „vikarji“, t. j. namestniki Strassburškega kapitelna. Nekaj časa nastavljali so na vsako tretje leto novega vikarja ali oskrbnika, pozneje pa so jih začeli nastavljati za vse žive dni. Prvi imenovali so se „začasni“ (temporanei), poslednji pa vikarji „za vselej“ (perpetui). Novocerkevka fara obsegala je takrat tudi vso Vojniško, skoraj vso Šmartensko faro v Rožni dolini, vso Dobrnsko faro in več del Frankoljske in Sent-Joške fare. Da, še Črešnjice dobile so kos tedanje Novocerkevke fare.

Strassburški prošti, ki še sedaj nosijo škofovo kapo, imeli so nekako škofovo oblast nad to faro in njenimi dušnimi pastirji. Dajali in prikrajševali so jim iz lastne moči sodno oblast (jurisdictio), ter jih obiskovali in nadzorovali, kakor dandanes to opravljajo škofje, le birmovati niso smeli. Več kot 200 let sem nastavljali so tukajšnje vikarje za vselej, ki so, kolikor je znano, tudi vsi pri Novi cerkvi pokopani. Njih imena so: Simon plem. Kumberg (1656.—1670.), J. Andr. Schwarz (1670.—1684.), Ferdinand pl. Kilav (1684.—1712.), Karl Jože Rožman (1712.—1738.), Jan. Jož. Merše (1739. do 1781.), Jožef pl. Jakomini (1781.—1830.), Franc Ks. Križaj (1835.—1859.) in Franc Ser. Juvančič (1830.—1835. provizor, od 1859.—1884. pa vikarij za vselej). (Konec prihodnjič.)

Iz Lembaha (Bralno društvo.) vzbuja Slovence ob Dravi in v Pohorji k novemu življenju. Možje, fantji dobivajo časopisov, knjig za prebiranje, mlajši se urijo v lepem slovenskem petji, govori in podučuje se o sadjarstvu, in drugih gospodarskih strokah. Društvo mora uže vrlo delovati, ker je neka kukavica v „Marburgerci“ zakukala grdobno pesmico ter mu očita, kako da ni lepo, da se shajajo kmetje z doktorji, direktorji, učitelji, duhovniki in drugimi omikanci. Bila bi menda rada, da bi se naši fantje naj pretepali, po krčmah razsajali,

kleli in po noči okoli divjali? Oj ko bi naši kmetje se tako zanimali za „Schulverein“ za „Baurverein“, kako bi jih Marburgerca hvalila: mariborski nemškutarji bi prišli kar plesat okoli njega, kakor Judje okolo zlatega teleta. No, sedaj pa jih slovensko lice našega društva jezi ter se porogljivo režijo, pa to nas nič ne plaši. Toda pomniti si hočemo zasramovanje v Marburgerci in jenim nemčurjem prilično zatrobiti, da jim bode šumelo žive dni po glavi in ušesih.

Od Pohorja ob Dravi. (Dve nezadovoljni srenji. — Šolske reči.) Srenjski zastop pri sv. Ožbaltu je prošnjo vložil c. kr. namestništvu v Gradci, naj ono blagovoli združeni občini Brezno-Šent-Ožbalt razpisati. Britko je pred tuji prag hoditi. Govori se, da nameravajo nemškutarji pri sv. Ožbaltu dvorazredno šolo staviti, katera bi samo kakih 8000 fl. stala. Ubogi kmet, nemškutarji mu kožo derejo brez noža! Da jim kmetje jezik zavežejo, prosijo za poludnevno poučevanje. Da je velika šola tam vendar tako potrebna, kakor peto kolo pri vozu, se iz tega razvidi: V šolskem zapisniku je otrok 143, izmed teh jih 32 ne obiskuje, ker so premali ali že prestari. V tuje fare jih je odvandralo 16. Eden je gluhi in mutasti ter so ga v Gradec vzeli v gluhonemo šolo. Eden je na pol gluhi in jeeljavec. Štirje nepostavno v šolo hodijo, so iz tujih far, in imajo v domačo šolo ravno tako daleč kakor v našo. Dva pa sta na hrani pri sv. Ožbaltu. Prvi je iz Kaple doma, pa nikjer ne služi. Čemu tam stisko dela? Drugi je od sv. Lovrenca, kjer je bil menda v drugem ali v tretjem razredu, in se je tako vrlo učil, da je tukaj v prvi razred prišel. Torej ostane od 143 samo 83 pa le nekdo zmira v Maribor brbrat hodi, da je deci pretesno v šoli. (Dalje prihodnjič.)

Od Selnice ob Dravi. (Požar.) Poleg drugih nezgod, ktere nas zadevajo, nas še strašna sila ognja na beraško palico spravlja. Pri štirih posestnikih naše župnije je sovražna roka 15. t. m. okoli tretje ure po polnoči ogenj zatrosila. Nesrečneži so Zavčar Blaž vulgo Lipuš in Pungler Peter vulgo Blečič, kterima je vse pogorelo, in potem gospa Maria Feldbaher in Juri Hausenbah vulgo Kure, kterima je ogenj štale s vso krmo pokončal. Zadnji je uže pred dvema letoma celo pogorel. Razven ozira na to, kam nas brezvera vodi, se tukaj vsak povprašuje, kako je to mogoče, da več ljudi iz Selnice mnogo poprej peš na pomoč priteče, kakor so naši gospodje po ravni glavni cesti tje brizgalnico spraviti zamogli!

Iz Slov. Bistrice. (Strašen požar) je do dveh posestnikov v največjo nesrečo pahnil cele Trnovce v Črešnovskej fari, v noči 8. decembra t. l. Pogorelo je 9 kmetij z vsemi pridelki in nekoliko z živino vred in eden fant, več ljudij je opečenih. Jug je tako vlekel, da je v

par minutah vsa ves bila v ognju. Ljudje so iz postelj bežali bosí, gologlavi, brez obleke. Kar ni dobilo prenočišča pri dveh ostalih kmetih, to je tavaló v sosedne vesi. Zavarovanih je 5, 4 pa so zamudili plačati premije. Revščina je velika, siromaki so sredi zime brez strehe, brez živeža, brez obleke. Krščanska ljubezen kliče glasno na pomoč revam. Slov. bistriški dekan, č. g. Hajšek, se 14. t. m. s prižnice za Trnovske pogorelce prosili in precej nabrali pomoči. meščani so obleke in živeža poslali, občina Črešnovica je 50 fl. razdelila, a še je premalo. Prosimo torej, naj se usmili in pomaga, kdor za more.

Lovro Stepišnik.

Dostavek uredništva: Čg. Gašpar Cenc, župnik v Črešnovcah (pošta Windisch-Feistritz) sprejemajo darove in jih takoj razdelijo. Tudi naše uredništvo in opravištvó sprejme denarne miloščine ter jih odpošlje takoj č. g. župniku, imena p. n. dariteljev pa objavi.

Od Save. Posojilnico v Krškem se je v 1. občnem zboru 7. t. m. vendar posrečilo ustanoviti. Pri nas so bile radi tega težave, ker je malo premožnih ljudi, malo domoljubov, še manj bogatinov — prav veliko pa nevednih in revnih ljudi. Vendar je došlo k zborovanju v nedeljo blizo 40 ljudi raznega stanú in raznega materijelnega stanja. Med navzočnimi je bilo pa nekaj inteligentnih in imovitih ljudi, n. pr. okrajni glavar g. Weiglein, komisar g. Čop, vikar Knavr. meščani Gregorič, Jugovec, Rupert itd. Zbor je pričel s kratkim nagovorom in podukom g. Lapajne, ki je bil od zbranih tudi za predsednika pri zboru izvoljen. Zapisnikarja sta bila učitelja gg. Seidl in Cepuder. Pravila so se 2 uri pretresovala. Sprejela se je neomejena zaveza. Vstopnina določila se je na 1 glđ. Deleži bodo znašali po 12 glđ., katere je mogoče plačati tudi v dveh letih, po 50 kr. na mesec. Obresti se bodo računili od 4 do 6%. Društvena pravila je koj podpisalo 14 udov, več imovitih in veljavnih ter vzelo 69 deležev. Drugi udje so že deloma pismeno ali ustno pristop k zadrugi obljubili. Od 69 oddanih glasov so bili v načelstvo voljeni gg.: V. Pfeifer (68 gl.), A. Jugovec (58 gl.), J. Pfeifer (58), J. Lapajne (58) in J. Knas (35 gl.). Od 60 oddanih glasov so dobili pri volitvi v nadzorstvo gg.: Feliks Lenk (60), A. Janež (40) in F. Seidl (34 glasov).

Iz Ljutomerske okolice. (Preširnova svečanost), ki jo je napravila ljutomerska čitalnica v nedeljo dne 14. t. m., se je prav dobro obnesla. Vdeležitev tudi od strani kmetov iz okolice je bila jako obilna; tako je prav. Slavnostni govor g. Josipa F. . . . a je poslušalce za ljubezen do domovine jako navdušil. Tudi pevsko društvo, čeravno še mlado, nas je nepričakovano z lepimi pesmami razveselilo, tako, da se jih je več ponavljalo. Posebno prav lepa

prikazen napredka je, da celo naši kmečki mladenci se poprijemajo krasnega slovenskega petja. Res dobro znamenje za naš narod, ako se tudi kmet poprime krasoumnosti. Čem več bode omika in olikanost med kmeti napredovala, tem več bode naše ljudstvo postalo zavedno svoje veljave in moči; tem hitreje spremine razlika med kmetom in meščanom, in tem hitreje se poravnajo vse steze. Časi se res spreminjajo, kakor una „Staročeska“ pravi, in sicer na boljše. To naj si zapomnijo naši nasprotniki, ki še zmiraj smatrajo slovenskega kmeta za kako nižejšo stvar. Upamo, da ljutomerska čitalnica večkrat napravi take zabave
J. . .

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz državnega zbora poizvemo, da precej preneha pobiranje novincev vojaških iz 4. starostnega razreda. Dobro, saj nekaj tolažbe sredi tolikih bremen, katerih nam nalagajo evropske mirovne razmere sredi strahovitega orožanja. Hrvatski poslanci so zahtevali, naj se izjemni stan v Bokah odpravi, ker ga ni treba. Niso bili uslišani, zoper nje glasovali so tudi slovenski poslanci, kar jim Hrvati gotovo zamerijo. — Česka zemljišna kreditna banka prišla je judom v kremplje in je uničena, česar se nemški liberalci silno veselijo. No, in to vsakemu razumniku lahko pokaže, kdo da je ta polom iztuhtal. Le z Judi se naj Slovani ne pečajo, pustijo jih naj Nemcem, Madjarom in Italijanom. — Na ministra Konrada je se moralo uže precej vplivati, da je Šumana imenoval za ravnatelja ljubljanskej gimnaziji, Smoleja pa za nadzornika srednjim šolam. — Česki rodoljubi po vseh svojih mestih vrlo kupujejo loterijske srečke Narodnega doma v Ljubljani, kar nas Slovence jako tolaži. — V Celovci vršila se je velika pravda zoper anarhiste ali „krvnike“. Obsojen pa je bil samo krojač Železnikar na 8 let v ječo zaradi veleizdajstva in kaljenja miru. Prišlo je mnogo žalostnega na dan, ki priča zopet, da človek brez vere strašno zajde; ti anarhisti so nameravali z dinamitom vse pokončati in ubogim ljudem z nasilstvom pomagati. — Ves svet se čudi izrednej surovosti nemških dijakov, ki na primer v Gradci, še bolje pa na Dunaji grdo pijančevajo, divjajo in se pretepavajo hujše od najsurovejših vaških ponočnjakov. Da so temu večinoma neki profesorji krivi, na to pa nihče ne misli. Škoda za ubogo zapeljano mladino. — Novi knežškof ljubljanski je napravil ugoden utis na svoje ovčice, posebno na duhovnike, katere je, zapustivši za trenutek sijajno gospodo pri glavnem obedu, počastil s svojo navzočnostjo in govorom v semenišči k obedu zbrane; za

uboge ljubljanske je daroval 500 fl. — Tržaških 1500 slovenskih očetov je prosilo slovenske šole za svojo deco; italijanska večina mestnega zbora je prošnjo zavrgla prav naduto. Slovence plačuj, pravice pa ne smeš uživati!

Vnanje države. Železni Bismark je v državnem zboru zahteval 10.000 fl. za novega uradnika, pa večina poslancev mu je odrekla. Strašno je razsajal. To kaže, da Bismark niti doma ni več vsemogočen, razven zoper katoliške mešnike in škofe. — Žalostna vest dohaja iz Poljskega katolišk mešnik podeli sv. zakramente iz pravoslavne v katoliško cerkev pristopivšej rodbini, a kmalu ga ugrabijo ruski policaji in odpeljejo v Astrahan v prognanstvo. Rusi utrjujejo Batum na armenskem obrežji Črnega morja. — Iz Macedonije pribežalo je v Sofijo 1500 Bolgarov, kder so zborovali in celo do angleškega ministra Gladstone poslali prošnjo, naj jim pomaga zoper turško trinoštvo. — Francozi so silno razdevani in popačeni po freimaurerjih in liberalcih, vendar je med njimi tudi veliko gorečih katoličanov, za novo cerkev Srca Jezusovega v Parizu naberejo vsaki mesec po 100.000 frankov, do sedaj skup 15 milijonov. — Otok Madagaskar je skoraj ves v francoskej oblasti, divji Howasi so bili tepeni, menje sreče imajo Francozi proti Kitajcem, ki se nikakor nečejjo vклонiti, čeravno Angleži pritiskavajo naj se pogodijo s Francozom. — V Koreji na izhodu od Kitajskega nastal je punt zoper vse inozemce, 6 ministrov je umorjenih, in Angleži in Japonci izgnani. — V Severnej Ameriki hočejo blagu evropskemu po visokej colnini uvožnjo zabraniti iz vseh držav, kder ameriškemu zrnju, usnju itd. zaprek delajo.

Za poduk in kratek čas.

V Sarajevu.

IX. Položaj katoliške cerkve v Bosni je v obče sila žalosten. Katoličani so večidel prav siromašni in vlada katolikom ni prijazna. Ker je katolik in Hrvat v Bosni precej vse eno, tako se razume mržnja madjarskega ministra Kallay-ja in Civiladlatus-a bosanske vlade: pravoslavnega madjarskega Srba barona Nikolič-a. —

Srbstvo se, da bi se Hrvatska misel nebi širila v Bosni, povsod protežira in podpira. Radi te politike in razmer toraj katoličanstvo v Bosni tudi mnogo trpeti mora. Rimska stolica je po razgovoru med provincijalom č. oo. bosanskih frančiškanov in presvetlim g. nadbiskupom dr. Stadlerjem, temu priznala 43 župnij. Ker pa presvetli g. nadškof posvetnega duhovenstva razun 4 kanonikov in mestnega Sarajevskega župnika in svojega sekretara nima, tako še vse te župnije oskrbujejo, kakor

preje, č. oo. frančiškani. Preden iz Travniškega semenišča prvi duhovniki dušno pastirstvo nastopijo, preteče še nekaj let, ker je dosihmal komaj II. gimnazijski razred osnovan. Travniško semenišče, ki ga vodijo č. oo. Jezuiti, šteje okoli 40 učencev in je le po dobrotnih darilih posebno znanega grofa Lilienthala v Gradci, ki je naenkrat 30.000 fl. v to svrhu daroval in še vsako leto po 1000 fl. pošilja, bilo osnovano. Za katoliške namene v Bosni ni denarjev.

Kdor siromaštva bosanskih katoliških cerkev ni sam videl, si ga niti predstaviti ne more. Slovenski rojaki, poznate kaj so pečnice, v katerih se lan tere? Enake le nekoliko večje so večinoma bosanske cerkve. Štiri stebri nosijo z deščicami pokrito streho. Ena stran te bajte je z deskami obita. Tam stoji potem pristo stesana miza, na ktero duhovnik, ko pride Božje službe opravljat, razprostre eno ali dve plahti, položi na njo posvečeni kamen (portatile), postavi križ in dva svečnika in oltar je gotov. Vse te stvari in mešno knjigo, obleko in pripravo duhovnik še le seboj prinesiti mora, ker dostikrat pri taki cerkvi ni farovža in duhovnik pri kakem kmetu stanovati mora. Župnije so silno prostrane, verniki po 3—5 ure in dalje raztepeni; pastirovanje je toraj sila težavno. Dohodki dušnih pastirjev obstojé le v prosti bernji in katoliškim Bošnjakom se mora v pohvalo reči, da za sicer le male potrebe svojih duhovnikov lepo skrbé, kolikor njim lastno siromaštvo pripušča.

Dragi slovenski rojaki! Vi podpirate uže mnogo let in velikodušno katoliške misijone na Nemškem, v Afriki, Ameriki, Palestini, Kitajskem. Prav storite! Kraljestvo božje širiti je vendar vsak vernik dolžen. Toda gledé na Bosno in Hercegovino vzbujá nas k dobroti še naša slovanska kri. Usmilite se torej svojih bratov po veri in krvi v prvej vrsti. Začetek je storjen po družbi sv. Rešnjega telesa s sedežem v Mariboru. Nakolinite tej vedno več podpore! Bog bode obilen plačnik!

Smešnica 51. Šulvereinski župan v Razvanji piše: „Ercertifikat wohmit bestättiget wird das die.dortselbst zuständig ist und ihr daher zu Ihren und ihrem Sone unterstützung einer aufhülft zu gewertigen anempfohlen wird; Gemeindeamt Rosswein“. Ta mož je tudi djál, ko je izvedel, da bode kateket slovensko deco učil po slovenskem moliti: „no, wenn die slov. Kinder auch noch slovenisch beten müssen, dann Adieu Oesterreich.“ Takšno je maslo šulvereinske kulture.

Razne stvari.

(Prihodnja številka „Slov. Gosp.“) izide zaradi praznikov v soboto 27. dec. t. l.

(Naznanilo.) Pribodnjo nedeljo 21. dec. obhaja katol. podp. društvo v Celji svojo božično veselico in sicer v poslopji čč. šolskih sester ob 3. uri popoldne v tem redu: 1. Petje. 2. Prednašanje. 3. Razdelitev obleke, obutve in drugih božičnih daril med vbožne učence in učenke. Vse čestite ude vabi k tej slavnosti najljubnejše odbor.

(Slovensko društvo) zboruje dne 28. decembra t. l. popoldne ob 4. uri v prostorijah mariborske čitalnice. Dnevni red: nagovor predsednikov, poročilo tajnikovo in denarničarjevo, govor o delovanju dežel. zbora štajerskega, govor o političnem položaji štajer. Slovencev, resolucije, nasveti, volitev predsednika in odbornikov.

(Brezverski pogreb) bil je za Kaučičem v Sevnici; namesto križa nosili so naprej sulico. Hvalil je ga lutrovski pastor iz Ljubljane, solze točil pa celjski Glantschnigg, da mu je sapo zaprlo. Zvečer so „salamandra ribali“. Kakovo življenje, takšna smrt — in pogreb.

(V Suhem dolu) ob Savi našli so obleko nepoznanega možkega raztrgano. Pravijo, da ga je nekdo umoril in v vodo vrgel.

(Štajerska hranilnica) v Gradci daje zanaprej 4⁰/₀, jemlje 4¹/₂⁰/₀. Poslanca M. Vošnjaka besede so vendar pomagale, čeravno se liberalci zviujajo in branijo to priznati.

(Drameljska šola) postane dvorazredna.

(Odbor slovenskega pevskega društva) bode imel dné 21. t. m. ob 6. uri popoldne v Ptuji prvo sejo, sè sledečim programom: 1. Konstituiranje odbora; 2. Volitev poverjenikov za posamezne okraje; 3. Volitev kapelnika in 4. Eventualni predlogi.

Stanko Pirnat, predsednik.

(Ljutomerska gospodarska podružnica) bode imela dné 28. t. m. ob 2. uri popoldne sejo v realkinem poslopji v Ljutomeru, ter vabi vse gospodarje k obilnej vdeležitvi

Odbor.

(Posojilnica v Pišecah) ima svoj občni zbor v nedeljo 28. t. m. o 3. uri popoldan v svoji pisarni. Dnevni red: 1. potrjenje polletnega računa; 2. razdelitev čistega dohodka; 3. izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.

Anton Vrstovšek, ravnatelj.

(Nesreče.) V Kumnu so lovci gonjača Sim. Vinška obstrelili; pogorel je Nerat v Dobrovcah, škoda je 600 fl., do 2 hiš vsa Trnovska ves pri Oborni slov. bistriškega okraja, v Loki ob Dravi Franc Kac in v Loki framski Juri Frangež.

(Slavni naš zgodovinar) preč. gosp. Davorin Trstenjak prosi v celovskem Kresu, naj mu p. n. cerkveni predstojniki blagovolijo

poročati, če imajo v svojih župnijah kaj rodbin: Prelokar; eden Prelokar krivo Berlogar, Ferlower itd. imenovan, bil je cesarja Maksimilijana I. učitelj, mu spisal slovensko slovnico in umrl kot knezoškof Kostniški.

(Judeževih grošev) deli šulverein po 100 fl. Sramota koji da in vzame.

(Profesor Šuman), ki je pred Seidlom in Brandsteterjem moral iz Maribora na Dunaj, postal je ravnatelj ljubljanske gimnazije. Čestitamo! Le vse slovenske profesorje domov, nemce pa tudi na njihov dom. Tako bo vsem prav!

(Iz Brežiškega okraja) piše prijatelj našega lista, naj bodo ljudje pri plačevanju vknjiženih dolgov opazni ter dajo dolg uradbeno takoj zbrisati, sicer se jim utegne zgoditi, da morajo dolg dvakrat plačati, posebno če so jerobi.

(Spodletelo) je celjskim nemčurjem v Škofji vasi postaviti šulvercinsko šolo. Župan g. Kožuhar je narodnjak.

(Vrlo obnesla) se je Prešernova svečanost v Ormožki čitalnici. Nastopil je prvokrat mešan pevski zbor. Živele slovenske gospe in gospodične pevkinje!

(Mariborska čitalnica) obhaja 28. t. m. ob 6. uri zvečer občni zbor. Zatem bo veselica s petjem.

(Celovski „Kres“) je vrlo uredovan leposloven list. v kateri piše mnogo slovenskih pisateljev štajerskih. Ob novem letu prične 5. letnik. Naročnina je 2 fl. za pol leta. Bodi vrlo priporočen!

(Novega slovenskega advokata) dobimo v Celji, kar je zaradi okrožne sodnije Slovencev všeč, ker je do sedaj le eden naroden odvetnik tam bil na izbiro, g. dr. Filipič je ondi se naselil. Želeti je še narodnega advokata v Slov. Gradci, Slov. Bistrici, Konjicah.

(Potrebno) bilo bi sestaviti imenik narodnih advokatov, notarjev, trgovcev, gostilničarjev, obrtnikov itd.

(Prestavljen) je adjunkt g. Novak v Konjice, g. Putré v Slov. Gradec.

(Krapinski poštar) Martin Glaser je pošti ukradel 26.000 fl. všel v Linc. ondi blizu kupil grajščino za 38.000 fl. bil ugrabljen in obsojen na 2¹/₂ leta v ječo.

(Pogorela) sta Štefan Grabar in Fr. Golež pri sv. Vidu pri Ponkvi.

(Jud Samuel Kohn) je v Levovem 8 slovanskih deklie kupil, da jih proda v Buenos-Ayres v Južni Ameriki, toda na Francoskem so grdobo prejeli.

(Oskrbnik v Brunnsseeji) g. Werk je umrl. Rajni je bil velik pospeševatelj kmetijstva. Služil je 38 let vojvodinji Berry, grofu Lucchesi, grofu Chambordu in vojvodi della Grazia. Učakal je 59 let.

(Divji strelci) okolo Ptuja pokajo zajce, da so najemniki lovov silno razdraženi; enega takih tatov zvijačnikov so komaj zasledili in zaprli.

Listnica uredništva: Dopis iz Ljubljane o vmeščeni novega škofa za danes prekesno došel, dopis iz Noršinec o viničarskem redu prihodnjič v „Gosp. prilogi“, iz Slov. gorice o namesčenji učiteljev za orglarje in Agenda o cerkvenem petji odložili za drugo „Cerkv. prilogo.“ G. S. Z. pesni sploh niso za naš list, rokopisov ne vračamo, a damo na razpolaganje. „Šulvereinske trdajave“ ob Dravi pod Pohorjem porabimo za „Poduk in kratek čas“. Hvala vsem dopisateljem!

Oznanilo.

Na Vidmu pri sv. Juriji na Ščavnici, v gornjem Sovjaku, prodam svojo tamošnjo gorico z lepim poslojem in prešo dne 1. prosinca 1885 popoludne na svojem domu prostovoljno; gorica meri z drevjem in njivo 4 orale in 520 sežnjev.

1-2 **Franc Šabot.**

Oznanilo.

Na deželnej sadje- in vinorejskejšoli v Mariboru je razpisanih za šolsko leto, ki prične 1. marcija 1885, sedem celih in ena polovična študentska. Oziralo se bode pred vsem na sinove vinogradarjev, kateri so namenjeni kedaj prevzeti očetovo posestvo.

Prošniki morajo biti 17 let stari, zdravi, zoper osepnice cepljeni, samični, pridni in v predmetih ljudskih šol poučeni. Svoje prošnje, podkrepjene s krstnim listom, npravstvenim in zdravskim, osepnikičkim spričevalom, domovnico, šolskimi spričevali in izkazom o premoženji, naj prošniki osebno vložijo pri ravnateljki sadje- in vinorejske šole konči do 15. januarja 1885.

Gradec dne 1. decembra 1884.

Deželni odbor štajerski.

Najnovejši

HITRI RAČUNAR

v katerem se

iznesek vsakoršne kupčije

vže izračunjeno najde, se dobiva v

J. Leon-ovi tiskarni

v Mariboru

šolska ulica 2.

Loterijske številke:

V Trstu 13. decembra 1884: 27, 14, 15, 68, 30

V Linci " " 28, 18, 2, 73, 87

Prihodnje sračkanje: 27. decembra 1884.

Vošilne listnice

tiskane z lepimi barvami s slovenskim napisom od 10 do 60 kr. v

J. Leon-ovi tiskarni

v Mariboru

šolske ulice 2.

Dr. Ludovik Filipič

naznanja, da je dne 12. decembra 1884 odprl svojo

odvetniško pisarno

v Celji

v gosposki ulici (Herrngasse)

hiš.-št. 10 v I. nadstropji.

V Celji dne 13. dec. 1884.

1--3

V zalogi

Janeza Leona v Mariboru

je ravnokar izišel

Južnoštajerski koledar

za na steno

v nemški in slovenski izdaji

za l. 1885

zapopadajoč zraven popolnega koledara vse mrakove solca in meseca, kmetovske pregovore o vremenu in letini, vse letne in živinske sejme, dozdevno vreme, državne prepovedane čase, lestvice za pristojbine kolkov ali štampelnov itd.

Praktično urejeni koledar ima to prednost, da je natisnen na velikej četverki in ga je možno povsod na steno obesiti.

Večja samo 25 kr.

Prodajalcem se dovoli primeren nadavek.

Hiša v najem

se da blizu farne cerkve sv. Jarneja pri Kojncih. Hiša je prostorna ter sodi za štacuno ali krčmo. Več pové Jožef Pirš pri sv. Jarneji.

1-2

FRANC SWATY,

Ukoristitev vinskih ostankov, fabrika žganic, likere, Franz-žganice in kognaka

v Mariboru.

Fabrika: v Schmidererjevej ulici št. 3 in 4.

Zaloga: v Koroškej ulici št. 20.

priporoča svojo izvrstno žganico iz muškato-vega tropinoveca

s poroštvom za pravo, vleženo blago.

Oznanilo.

Podpisani uljudno priporoča svoje iz najboljše snovi narejene

voščene sveče

na naročbo.

Moje sveče ne zaostajajo glede čistosti za nobenim drugim izdelkom, gorijo dalj, kakor ktere koli, tako p. gori $\frac{1}{4}$ Kile sveča 22 ur.

Tudi so moje izvstne sveče s pričevali pohvalili rajni preč. g. Mat. Koglnik, inful. prošt v Spodnjem Draubergi; preč. g. Urban Dietrich, nadžupnik, knez. škof. duhovni svetovalec, dekan pri sv. Martinu; preč. g. Martin Terstenjak duh. svet. župnik v Staremtrgu i. dr.

Cena Kilo fl. 2.30. Kdor vzame saj 10 Kilo se mu pošlje franco.

Z odličnim spoštovanjem

August Günther.

1-3

Jakob Hirschler

v Also-Dombor in gospodična

Adela Pressburger

dajeta svojim zncancem na znanje, da sta zaročena.

!!Pozor!!

G. SCHMIDL in DRUŽNIK

„pri škofu“

v Celji, na oglu glavnega trga

„pri štepihu“,

priporočujeta svojo posebno veliko in lepo zalogo zimskega blaga.

kakor:

vsakovrstne suknine, štofa, vatmola, spangoleta in druge volnate robe. Dalje imata v zalogi največjo izbirko velikih zimskih facanelteljev ali rut; najnovejše vzorke kretóna in tiskanine (druka); hlačevine in raznobarvnega barhenta; odeje, koce in različno drugo zimsko robo **po najnižjih cenah,** in sicer še cenejši kakor poprej. — Prave ameriksanske šivalne stroje, najboljše in močnejše „Singer“ in „Howe“ za krojače, črevljarje in šivilje po 30, 35 in 40 goldinarjev. — Kdor dobro in cenó kupiti želi, blagovoli naj priti v našo prodajalnico.

G. Schmidl in družnik v Celji.

Zaloga sukna; platna vsakdanjega rokotvornega in novošegnega blaga, ter pravih ameriksanskih šivalnih strojev

na oglu glavnega trga in poštnih ulic št. 38 v hiši gosp. Jožefa Kosta, fabrikanta žajfe „pri štepihu“.

2-3